

MASARYKOVA UNIVERZITA

Některé služby informační společnosti, ochrana osobních údajů

9.11. 2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Legislativa spojená s IS VS

- Přístup k informacím, vč. o životním prostředí
- Ochrana informací, vč. komunikace
- Některé služby informační společnosti
- => IS VS prostředím nutně spojující

Zákon o některých službách informační společnosti

- Zákon č. 480/2004 Sb., novely: 444/2005 Sb., 214/2006 Sb., 160/2007 Sb., 281/2009 Sb., 375/2011 Sb., 468/2011 Sb., 89/2012 Sb.
- Vychází ze směrnic:
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu)
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací

Oblast úpravy

- Odpovědnost, práva a povinnosti poskytovatelů služeb informační společnosti a šířitelů obchodních sdělení
- Služba informační společnosti:
 - Na žádost jednotlivce
 - Žádost i služba sama elektronicky (ale jakkoli)
 - Poskytovatel i uživatel FO i PO
 - Hl. s účelem vyhledávání a zpřístupňování informací
- „obchodním sdělením všechny formy sdělení, včetně reklamy a vybízení k návštěvě internetových stránek, určeného k přímé či nepřímé podpoře zboží či služeb nebo image podniku osoby, která je podnikatelem nebo vykonává regulovanou činnost“ (§2, odst. f)
- Postižitelní poskytovatelé služeb se složkou v ČR

Tři typy poskytovatelů služeb informační společnosti a jejich odpovědnost za obsah

1. Pro přenos informací od uživatele:
 - ❑ Meziuložení výhradně pro zajištění přenosu a po dobu obvyklou
 - ❑ Odpovědnost jen při zásahu (např. iniciuje, změní...)
2. Pro přenos s automatickým dočasným meziuložením
 - ❑ Výhradně pro co nejúčinnější následný přenos na žádost jiných uživatelů
 - ❑ Odpovědnost jako 1. + úprava přístupu k informaci (např. odstraní informaci či přístup k ní, pokud totéž na výchozím místě, nebo znepřístupnění/odstranění nařídil soud)
3. Pro ukládání obsahu uživatelů
 - ❑ Odpovědnost jako 1 + 2 + pokud mohl „vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět“ (§5, odst. 1, písm. f) nebo se prokazatelně dozvěděl o protiprávnosti obsahu či jednání uživatele

Šíření obchodních sdělení

- **Zákonné podmínky pro legálnost**
 - Nutný předchozí souhlas uživatele, ten lze kdykoli zrušit
 - Bez souhlasu i s využitím informací poskytnutých při koupi výrobku či služby za dodržení z. o ochraně OÚ, pokud toto zákazník neodmítne
 - Zrušení/odmítnutí: jednoduše a zdarma
 - Musí být jasně označeno jako obchodní sdělení, nesmí skrývat totožnost objektu nabídky a musí obsahovat platnou adresu pro odpověď/zrušení souhlasu/odmítnutí
- **Zákon nezná slovo spam**

Sankce a omezení odpovědnosti

- § 6 ISP (žádný) nemusí dohlížet na obsah, ani aktivně vyhledávat protiprávní
- „Právní osoba za správní delikt **neodpovídá**, jestliže prokáže, že vynaložila **veškeré úsilí**, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila“ (§ 12, odst. 1)
- Na šíření obchodních sdělení dohlíží ÚOOÚ (+ podává k tomu informace členským státům EU a Komisi)
 - Pro FO pokuta za přešupek do 100 000 Kč, pro podnikající FO podmínky jako u PO
 - Pro PO pokuta za správní delikt do 10 mil. Kč, promlčení rok po zjištění, max. 3 roky od činu

Změny v r. 2011

- Nutné dle regulačního rámce telekomunikací, vyžádáno EU (do 25. 5. 2011), ovlivnilo mnoho zákonů
- Novinky:
 - Zpřesněn a rozšířen pojem nevyžádané obchodní nabídky
 - Přidán přestupek FO za hromadné či opakované obchodní nabídky (nejen nevyžádané) x PO mohou takové posílat za dodržení daných podmínek
 - Poskytovatel služby inf. spol. poškozený nelegálním šířením obchodních nabídek se může domáhat jménem svých zákazníků soudní ochrany
 - Odstraněn požadavek prokazatelného souhlasu (může vzniknout problém domýšlení)

Zdroje

- Nová úprava (boje proti) spammingu
- Kniha Právo na internetu
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu)
- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách inf. spol.

Otázky

- ❑ Co řeší zákon o některých službách informační společnosti?
- ❑ Co je služba informační společnosti dle zákona?
- ❑ Co je obchodní sdělení dle zákona?
- ❑ Jak je za obsah informací...
 - ❑ ... přenesených pomocí WiFi odpovědný poskytovatel připojení k této WiFi síti?
 - ❑ ... odpovědný Google, který je vyhledal?
 - ❑ ... odpovědný provozovatel služby Uloz.to?
- ❑ Mohu opakovaně posílat reklamní sdělení? A moje firma?
- ❑ Mohu dát souhlas se zasíláním obchodních sdělení a pak ho zase odvolat?
- ❑ Může mi zasílat obchodní sdělení firma, na jejíž webových stránkách jsem ...
 - ❑ ... zakoupila hračky?
 - ❑ ... zaregistrovaná?
 - ❑ ... se byla podívat?
 - ❑ ... nikdy nebyla?

MASARYKOVA UNIVERZITA

Ochrana OÚ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální agenda a OÚ

- ☒ „Evropané nepřijmou technologii, které nedůvěřují - při používání on-line nástrojů se musí se cítit bezpečně. V případech počítačových útoků je proto nutné lépe koordinovat odpověď na evropské úrovni a zpřísnit pravidla **ochrany osobních údajů**. Lze zvážit i opatření, jež by provozovatelům internetových stránek ukládala informovat uživatele o tom, že se bezpečnost jejich osobní údajů ocitla v ohrožení.“
- ☒ Bezpečnost vnímána i před DA jako klíčová pro přijetí služeb IP
- ☒ Komunikace s VS správou klíčová - problém = velký problém + VS k dispozici mnoho informací o občanech - nutné zajistit jejich bezpečí pro důvěru občanů

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

- ❏ Snaha o naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí
- ❏ Stanovení práv a povinností při zpracování OÚ
- ❏ Podmínky pro předání OÚ do jiných států
- ❏ Zpracování OÚ
 - ❏ státními orgány,
 - ❏ orgány územní samosprávy,
 - ❏ jinými orgány veřejné moci i FO/PO
- ❏ Veškeré zpracovávání OÚ, automatizovaně nebo jinými prostředky

Na co se zákon nevztahuje

- ❑ Zpracování OÚ fyzickou osobou výlučně pro **osobní potřebu**
- ❑ **Nahodilé shromažďování** OÚ, pokud nejsou dále zpracovávány
- ❑ Zpracování OÚ **nezbytných** pro plnění povinností správce stanovených **zvláštními zákony** pro zajištění: bezpečnosti ČR; obrany ČR; veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti; předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů; významného hospodářského zájmu ČR nebo EU; významného finančního zájmu ČR nebo EU, kterým je zejména stabilita finančního trhu a měny, fungování peněžního oběhu a platebního styku, jakož i rozpočtová a daňová opatření; výkonu kontroly, dozoru, dohledu a regulace spojených s výkonem veřejné moci v předchozích uvedených případech; činností spojených se zpřístupňováním svazků bývalé Státní bezpečnosti

Vymezení údajů (§ 4)

- ☒ „a) **osobním údajem** jakákoliv informace týkající se určeného nebo **určitelného** subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu,
- ☒ b) **citlivým údajem** **osobní údaj vypovídající** o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů,
- ☒ c) **anonymním údajem** takový údaj, který buď v původním tvaru nebo po provedeném zpracování **nelze vztáhnout** k určenému nebo určitelnému subjektu údajů,(...)
- ☒ l) **zveřejněným osobním údajem** osobní údaj **zpřístupněný** zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu,“

Zpracování a shromažďování (§ 4)

- ☒ „e) **zpracováním** osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel **systematicky** provádějí s osobními údaji, a to **automatizovaně nebo jinými prostředky**. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace,
- ☒ f) **shromažďováním** osobních údajů systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů **za účelem** jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější **zpracování**,“

Povinnosti správce údajů (§ 5, odst. 1)

- Stanovit **účel** zpracování
- Stanovit **prostředky a způsob** zpracování
- Zpracovat pouze **přesné OÚ**, aktualizace hned po zjištění, pokud nelze, nutné znepřístupnění či označení
- **Shromažďovat a zpracovávat OÚ** pouze ke stanovenému účelu a jen v **nezbytném rozsahu**
- **Uchovávat OÚ** pouze po nezbytnou dobu, pak jen pro státní statistické služby, účely vědecké a archivnictví a co nejdříve anonymizovat
- Shromažďovat OÚ pouze **otevřeně**
- **Nesdružovat OÚ** získané k rozdílným účelům
- Nutné myslet na **soukromí** subjektu údajů

Souhlas subjektu údajů

- Klíčový souhlas subjektu údajů = „svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů“ (§ 4, odst. n)
- Správce může zpracovávat OÚ jen se souhlasem subjektu údajů, bez něj jen z vymezených výjimečných důvodů
- Subjekt údajů musí být informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým OÚ je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období, zda je poskytnutí povinné či dobrovolné
- Souhlas musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování
- Odvolání souhlasu nutné písemně

Pravidla zpracování údajů

- Citlivé údaje lze zpracovávat jen ze zákonem vymezených důvodů (striktnější než běžné OÚ)
- „Při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, **aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech**, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů.“ (§ 10)
- Na požádání subjektu správce povinen předat informaci o zpracování OÚ daného subjektu (§ 12)
- Před zahájením zpracování nutné informovat ÚOOÚ o zákonem daných souvislostech (§ 16), výjimky v § 18 (např. zpracování veřejně dostupných informací, zpracování dané zvláštními zákony atp.)
- § 27 stanovuje podmínky předání OÚ do jiných států

Ochrana OÚ

- ❏ „(1) Správce a zpracovatel jsou povinni přijmout taková **opatření**, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému **zneužití osobních údajů**. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů.
- ❏ (2) Správce nebo zpracovatel je povinen zpracovat a dokumentovat přijatá a **provedená technicko-organizační opatření** k zajištění ochrany osobních údajů v souladu se zákonem a jinými právními předpisy.“ (§ 13)
- ❏ § 15 povinnost mlčenlivosti o OÚ (i po skončení zpracování)

Úřad pro ochranu osobních údajů

- Zřízen § 2 zák. 101/2000 Sb.
- Dozorový úřad pro oblast ochrany OÚ vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu
- § 28, odst. 1 „Úřad je **nezávislý** orgán. Ve své činnosti postupuje nezávisle a řídí se pouze zákony a jinými právními předpisy.“
- V čele předseda, on i inspektoři jmenováni presidentem

Činnosti ÚOOÚ (§ 29)

- Dozor nad dodržováním povinností při zpracování OÚ,
- Vede registr zpracování OÚ,
- Přijímá podněty a stížnosti na porušení povinností při zpracování OÚ a informuje o jejich vyřízení,
- Zpracovává a zveřejňuje výroční zprávu o své činnosti,
- Vykonává další působnosti stanovené mu zákonem,
- Projednává přestupky a jiné správní delikty a uděluje pokuty podle tohoto zákona - 100 000 - 10 000 000,- Kč
- Zajišťuje plnění požadavků z mezinárodních smluv,
- Poskytuje konzultace v oblasti ochrany OÚ,
- Spolupracuje s obdobnými úřady jiných států

Další zdroje k tématu

- ❏ Občanský zákoník (ochrana soukromí, osobnosti apod.) - účinné i platné znění
- ❏ Trestní zákoník, § 180 Neoprávněné nakládání s osobními údaji - zneužití či umožnění zneužití OÚ, ke kterým měli přístup díky svému povolání, zaměstnání nebo funkci; umožňuje postih i při nedbalosti
- ❏ Iuridicum Remedium + [Big Brother Awards](#)

Zdroje

- [Digitální agenda: Komise předkládá akční plán na zvýšení prosperity a kvality života v Evropě](#)
- ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu : Právní a technický průvodce*. 1. vyd. Praha : Úřad vlády České republiky, 2007. 172 s. ISBN 978-80-87041-25-3.
- Zákon o ochraně osobních údajů

Otázky

- ☒ Musí zákon 101/2000 Sb. dodržovat při zpracování údajů:
 - ☒ Policie ČR?
 - ☒ Živnostenský úřad?
 - ☒ Městský úřad?
 - ☒ Autobazar?
- ☒ Musím zákon 101/2000 Sb. dodržovat při zpracování OÚ:
 - ☒ Ve svém adresáři?
 - ☒ Policie, když je v ohrožení bezpečnost EU?
- ☒ Jaký je vztah mezi osobními a citlivými údaji? A mezi shromažďováním a zpracováním OÚ?
- ☒ Uveďte min. 3 příklady osobních a 3 citlivých údajů.
- ☒ Uveďte alespoň 4 povinnosti správce OÚ.
- ☒ Co musím udělat, když chci zpracovávat OÚ dle zákona?
- ☒ Kdo je zodpovědný za prozrazení zpracovávaných OÚ dle zákona?
- ☒ Jaké instituci se zodpovídá ÚOOÚ?
- ☒ Uveďte alespoň 5 aktivit ÚOOÚ.
- ☒ Kde jinde než v z. 101/2000 Sb. je legislativně upravena oblast soukromí subjektu?